

Дворницкая Л.

Современная методология изучения и преподавания творчества Тараса Шевченко (в средней и высшей школе)

В статье отмечается, что в наши дни творчество Тараса Шевченко, ориентированное на самопознание человека, самоопределение его как гражданина и как частицы Вселенной, заслуживает максимального внимания шевченковедов и педагогов. Изменение парадигмы образования с личностно-отчужденной на личностно-ориентированную, инновационную вызывает трансформацию методики изучения и преподавания творчества Шевченко в общеобразовательных школах и вузах. Современные учителя используют интерактивные методы и формы работы, применяют средства мультимедиа, уделяют внимание интерпретации духовной фигуры Т. Шевченко.

Ключевые слова: Тарас Шевченко; методология; интерактивные методы; мультимедийное сопровождение; ситуативное моделирование.

Dvornitska L.

Modern methodology of learning and teaching of Taras Shevchenko's creative works (in middle and high school)

The article states that today the creative heritage of Taras Shevchenko, oriented to self man of self-determination as a citizen and as a part of the universe, deserve full attention shevchenkovtsiv and teachers. Changing the paradigm of education for personal and alienated personality-oriented, innovation is transforming teaching and learning methods of Shevchenko in schools and universities. Modern teachers use interactive methods and forms of work, using multimedia, pay attention to the spiritual interpretation of the figure of T. Shevchenko.

Key words: Taras Shevchenko; methodology; interactive methods; multimedia support; situational simulations.

УДК 004.413:821.161.2

**Т. Шарова, канд. філол. наук, доц.,
Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького
В. Кравченко, канд. філол. наук, доц.,
Запорізький національний університет**

ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕКТРОННОГО ЗАСОБУ НАВЧАЛЬНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ ПІД ЧАС ВИКЛАДАННЯ КУРСУ "ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ ПЕРШОЇ ПОЛОВИНИ ХІХ ст.: 40–60 pp."

Стаття присвячена висвітленню принципів створення ЕЗНП "Апостол правди і науки" з курсу "Історія української літератури першої половини ХІХ ст.: 40–60 pp."

Ключові слова: інформатизація освіти; інформаційні технології; електронний засіб навчального призначення; історія української літератури; Т. Шевченко.

Сучасне виховання в Україні має забезпечувати залучення молоді до світової культури та загальнолюдських цінностей. Своїми

формами й методами воно спирається на усталені народні традиції, кращі надбання національної та світової літератури. Процес виховання органічно поєднаний із процесом навчання молодого покоління, опанування ними основами наук, багатством національної та світової культури й літератури. Варто наголосити, що конкурентоздатний словесник повинен оволодіти не тільки психологічною та дидактичною майстерністю, а й інформаційною культурою, пов'язаною з новими інформаційними технологіями.

Глибинні процеси інформатизації освіти та широке використання інформаційних технологій у навчальному процесі дозволяє суттєво підвищити його якість. Одним із напрямів підвищення ефективності навчального процесу за допомогою інформаційних технологій є використання електронних засобів навчального призначення (ЕЗНП).

Якщо розглядати комп'ютер як засіб навчання, то він виступає в ролі активного учасника навчального процесу. Дослідники вважають, що комп'ютер сприяє підвищенню ефективності аудиторної та позааудиторної самостійної роботи. По-перше, студент може виконувати навчальні завдання в зручний для нього час, повторно завантажити блок навчального матеріалу, провести самоконтроль тощо. По-друге, використання мультимедійних технологій під час проведення самостійної роботи дозволяє підвищити рівень опрацювання навчального матеріалу через одночасне поєднання зорового, слухового та інших форм сприйняття інформації. По-третє, безперечна користь комп'ютерів при здійсненні контролю та самоконтролю знань студентів.

Суттєвими перевагами такого контролю є об'єктивність оцінювання знань при правильному складанні тестових завдань, заощадження навчального часу, безпосередня фіксація результатів, забезпечення оперативного зворотного зв'язку, індивідуальні та групові форми організації контролю. По-четверте, використання інформаційних технологій під час здійснення самостійної навчальної діяльності значно полегшує процес отримання необхідної інформації, позаяк існує величезна кількість різнопланової наукової та навчальної літератури, поданої на електронних носіях.

Методика викладання дисциплін у навчальних закладах, зокрема у вишах, передбачає застосування новітніх інформаційно-комп'ютерних технологій, і не тільки впровадження вже існуючих, а й створення власних електронних засобів – електронних підручників. Головною причиною труднощів у впровадженні сучасних засобів інформаційно-комунікативних технологій в освітній процес є проблема вироблення методологічних і науково-методичних засад. Проблема оцінювання якості електронних засобів навчання зосереджена навколо питань щодо вибору параметрів і методів відтворення матеріалу, розробки технологій, пошуку методики та

інформаційних засобів реалізації дослідження, вирішення організаційних питань навчального процесу.

Найефективніше досягнення зазначеної вище мети в розвитку та навчанні студентів можливе лише за умови використання інформаційних технологій у процесі профільного навчання. Впровадження саме цих засобів у процес профільного навчання має перевагу, бо студенти самі визначають персональний ритм навчання, що є основним чинником мотивації.

Важливого значення набуває і реклама електронного підручника, критична перевірка його ефективності та активне впровадження в навчальний процес вишів.

Підготовка електронного підручника до експлуатації та його впровадження в навчальний процес складається з таких етапів: багаторазове тестування та апробація в навчальному процесі з метою усунення помилок у роботі електронного підручника та окремих його компонентів; написання методичних рекомендацій із використання; розробка методичного забезпечення та технічна підтримка; підготовка матеріалів для отримання авторського права.

З метою національно-патріотичного виховання молоді нами було створено електронний підручник (ЕЗНП) "Апостол правди і науки". Використовуючи нові інформаційні технології, зокрема комп'ютер, з ЕЗНП студенти можуть обирати інформацію, яка стосується життєвого та творчого шляху Т. Шевченка: знайомитися з малярською спадщиною митця, усвідомлювати значення його літературного доробку.

Сучасні електронні посібники розробляються за допомогою технології мультимедіа, що виникла на початку дев'яностих років ХХ століття на стику багатьох галузей знань. Електронні підручники мають свою специфіку, займають особливу нішу в системі навчання, природно поєднуючись із іншими навчальними методами. Методично правильне його використання позитивно впливає на загальний рівень педагогічного процесу загалом і на рівень розвитку студентів зокрема. Електронний підручник "Апостол правди і науки" можна використовувати не тільки на етапі ознайомлення з творчістю Т. Шевченка, він буде ефективним на різних етапах занять – повторення, систематизації, узагальнення матеріалу, поглиблення і розширення знань про митця.

Теоретичні та практичні аспекти щодо впровадження інформаційних технологій у навчальний процес висвітлено в працях В. Волинського, О. Гриценчука, В. Дудки, М. Жалдака, О. Жосан, Ю. Жука, О. Співаковського, Н. Морзе, Л. Чернікової та ін. Розробкою вимог до створення електронних засобів навчального призначення, зокрема електронних підручників, займалися О. Зіміна, М. Костриба, І. Кузбит, В. Лапінський, Н. Новикова,

В. Мадзігон, В. Самсонов, В. Черненко, М. Шишкіна та ін. Їх напрацювання стали основою створення електронного підручника "Апостол правди і науки".

Метою статті є висвітлення базових принципів і методичних вимог щодо створення електронного підручника з курсу "Історія української літератури першої половини XIX століття: 40-60 рр. "Апостол правди і науки" та ознайомлення з особливостями його використання в навчально-виховному процесі вишу.

Під електронними засобами навчального призначення розуміються такі засоби навчання, що зберігаються на цифрових або аналогових носіях даних і відтворюються на електронному обладнанні. До них відносяться комп'ютерні програми загально-дидактичного спрямування, тренажери, електронні таблиці, електронні бібліотеки, інформаційні ресурси для дистанційного навчання, тестові завдання, віртуальні лабораторні роботи, електронні навчальні видання тощо [4].

Г. Тур основними напрямками впровадження електронних засобів навчального призначення вважає такі: удосконалення процесу навчання, підвищення його ефективності та якості; управління навчально-пізнавальною діяльністю студентів; здійснення оперативного контролю знань на всіх етапах навчально-пізнавальної діяльності; організація інтелектуальної діяльності студентів шляхом розширення можливостей доступу до інформації [5].

Якісний електронний засіб навчального призначення повинен відповідати певним вимогам, а саме: педагогічним (реалізація принципів дидактики та методики, педагогічна доцільність використання та ефективність застосування); технічним (стійкість до помилкових або некоректних дій користувача, захист від несанкціонованих дій користувача); ергономічним (врахування вікових та індивідуальних особливостей студентів різних типів мислення та нервової діяльності, забезпечення ефективності зчитування зображення та його розташування на екрані); естетичним (відповідність естетичного оформлення та кольорової гама функціональному призначенню ЕЗНП, виразність та упорядкування графічних елементів) [3].

На етапі проектування до графічного інтерфейсу важливим компонентом якісного електронного підручника є дотримання сформульованих із урахуванням психофізіологічних особливостей суб'єктів і цілей навчання та специфіки предметного наповнення [2].

Створення сучасних комп'ютерних (мультимедійних) підручників дає змогу істотно перебудувати й удосконалити освіту у вишах. Комп'ютерне навчання враховує індивідуальні особливості розвитку студента, активізує його пізнавальну діяльність, сприяє розвитку творчих здібностей, забезпечує здійснення контролю за зворотним

зв'язком із об'єктивним оцінюванням результатів. Застосування комп'ютерних технологій навчання комплексно розв'язує проблему постійного оновлення вивчення курсу історії української літератури та використання різноманітних форм і методів. При цьому змінюється роль і функція викладача в навчальному процесі – у нього вивільняється час для реалізації нових творчих задумів і проєктів.

Методична підготовка майбутнього вчителя-словесника направлена на опанування інформаційних технологій, спрямованих на удосконалення засвоєння, усвідомлення навчальної інформації та вироблення мовотворчих здібностей учасників педагогічного дискурсу. Якість використання інформаційних технологій зумовлюється виробленою інформаційною компетенцією студента-філолога, що є важливою складовою його професійної компетенції. Постійний розвиток інформаційних засобів передбачає мотивацію самоудосконалення словесника, безперервний пошук нових методичних ідей.

Одним із видів навчальної програми є комп'ютерний підручник – програмно-методичний комплекс, що забезпечує можливість самостійно засвоїти навчальний курс або його розділ. Комп'ютерний підручник поєднує в собі властивості звичайного підручника, довідника і практикуму.

Розроблений електронний підручник "Апостол правди і науки" призначено для студентів вищих навчальних закладів і може використовуватися під час вивчення навчальної дисципліни "Історія української літератури першої половини XIX ст.: 40–60 pp.", зокрема її теми "Життя і творчість Т. Шевченка". Мета його створення: за допомогою сучасних комп'ютерних технологій підвищити ефективність навчального процесу у виші, адже інформаційно-ілюстративне навчання сприяє засвоєнню більшого за обсягом і за якістю подачі матеріалу. Електронний підручник, що містить не тільки текстову, а звукову, відео-фрагменти, дає змогу індивідуалізувати навчання. На відміну від звичайного, друкованого підручника він наповнений інтерактивними можливостями, тобто надає необхідну інформацію студенту та контролює його знання. Це наближає процес до рівня, що проводиться під керівництвом викладача. Отож, електронний підручник – це "комп'ютерний педагогічний програмний засіб, призначений для надання нової інформації" [1], доповнює друковане видання, слугує індивідуалізації навчання, дає змогу перевірити знання та вміння студентів. Місцем використання електронного посібника у навчальному процесі є аудиторна та позааудиторна робота студентів.

Створений електронний засіб навчального призначення "Апостол правди і науки" містить лекційний матеріал, практичні заняття,

матеріали для самостійної роботи, відео, презентації, додаткові матеріали за творчістю Т. Шевченка. Структурно електронний підручник побудований таким чином, що його зміст відтворюється ліворуч, а праворуч подається інформація, з якою ознайомлюються студенти під час підготовки до аудиторних занять.

Упровадження в структуру електронного посібника елементів мультимедіа дали можливість здійснити одночасну передачу різних видів інформації. Це – поєднання тексту, звуку, графіки та відео. Засоби наочної демонстрації (текстів художніх творів і художніх полотен) дозволили поліпшити сприйняття нової теми, включити в процес запам'ятовування не тільки слухові, а й зорові центри. Інтерактивність сприяє встановленню зворотного зв'язку від користувача інформації (студента) до її джерела (викладача). Для інтерактивної взаємодії характерна негайна відповідь і візуально підтверджена реакція на дію, повідомлення (гра, тести тощо).

The screenshot shows a web browser window with a URL bar displaying "file:///F:/index.htm". On the left side, there is a sidebar menu with a tree view structure. The main content area on the right is titled "РАННІЙ ПЕРІОД ТВОРЧОСТІ" and contains a numbered list of literature references.

Сторона ліва (Меню):

- Головна
- Лекції
 - Лекція №1. Шлях і різноманітність творчої спадщини Т. Шевченка
 - Лекція №2. Ранній період творчості
 - Лекція №3. Поема "Гайдамаки Т. Шевченка"
 - Лекція №4. Слово Т. Шевченка і святе писання
 - Лекція №5. Творча спадщина Т. Шевченка
 - Лекція №6. Еволюція образу матері
 - Лекція №7. Еволюція балад в творчості митця
 - Лекція №8. Період "граюк літ"
 - Лекція №9. Період невольничого музич
 - Лекція №10. Азійський період життя
 - Лекція №11. Повернення на Батьківщину
 - Лекція №12. Останній період життя
 - Лекція №13. Значення творчості Тараса Шевченка
- Практичні роботи
- Семінарські заняття
- Самостійна робота
- Презентації
- Відеофайли
- Додаткові матеріали
 - Навчальний посібник-хрестоматія "Балади Тараса Шевченка" (автор В. О. Кравченко)
 - Біографія Т.Г. Шевченка
 - Життя у житті і творчості Т.Г. Шевченка
 - Контрольні питання
 - Тема творчих робіт
 - Тестові завдання до курсу
 - Література до курсу

Сторона права (Література):

РАННІЙ ПЕРІОД ТВОРЧОСТІ

- Дитячі та юнацькі роки (1814-1830).
- Перші роки в Петербурзі (1831-1838).
- Навчання в Академії мистецтв. Поява "Кобзаря" та "Гайдамаки" (1838-1842).

Література

- Дякоба І. Тарас Шевченко. Життя і творчість. – К.: Видавничий дім Києво-Могилянська академія, 2008. – 720 с.
- Кравченко В. Історія української літератури XIX ст.: 40-60 рр.: методичні рекомендації до практичних занять для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня "бакалавр" професійного спрямування "Українська мова та література". – Запоріжжя: ЗНУ, 2013. – 50 с.
- Насієнко М. Гайдамаки // Насієнко М. Художня література України. Від мифів до модерної реальності. – К.: Просвіта, 2008. – С. 272-279.
- Пахаренко В. Незбагнений апостол. Нарис світобачення Шевченка – Черкаси: Січ, 1994. – 193 с.
- Тарас Шевченко. Біографія / Бородин В., Кирилюк С., Смілянська В. і ін. – К.: Наукова думка, 1984. – 557 с.
- Чалий М. Життя і твори Тараса Шевченка: збір матеріалів до його біографії / Михайло Чалий; пер., післям. та комент. В. Л. Смілянської. – К.: Веселка, 2011. – 263 с.
- Шевченківський словник / Айзеншток І., Афанасьєв В., Бажан М. та ін.: у 2-х т. – К.: Гол. ред. УРЕ, 1976-1977. – Т. 1. – 415 с. – Т. 2. – 412 с.
- Шевченко Тарас. Повне збір. тв.: У 12-ти т. / Жулинський М. – Т. 1. – Т. 6. – К.: Наукова думка, 2001-2003.
- Шевчук В. Святий Чигирин. Бачення української історії в поезії Тараса Шевченка // "Personae verbum" (Слово і постать). Розмісел. – К.: Тім Інтер, 2001. – С. 42-51.

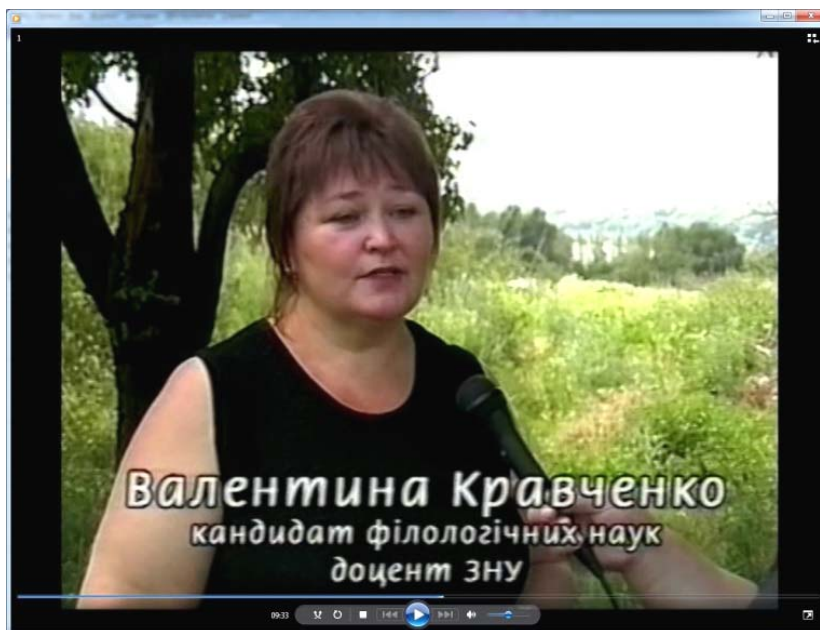
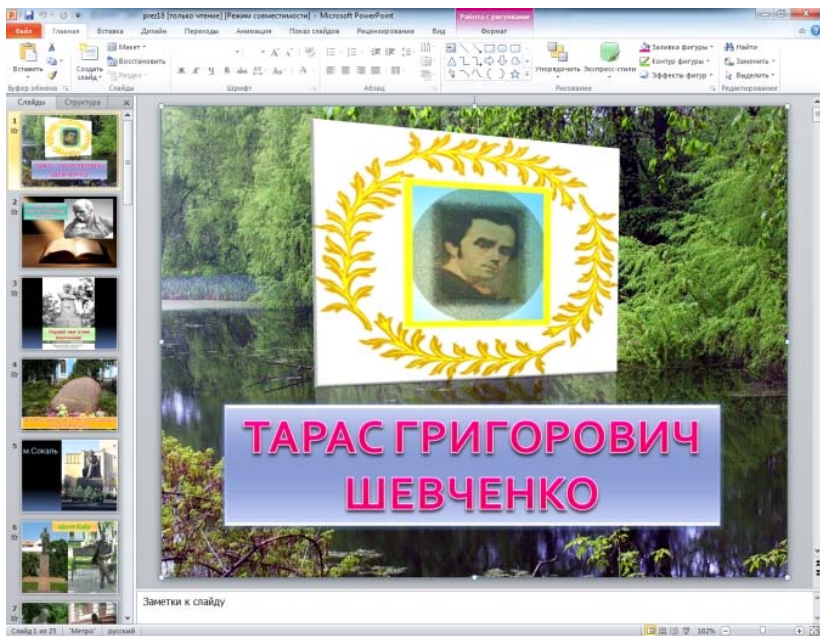
Народився майбутній поет 9 березня 1814 р. в с. Морині Звенигородського повіту Київської губернії (нині Звенигородський р-н Черкаської області).

О. Кониський говорить, що рід Шевченків дуже давній. Відомо, що на Просьбі кириліців до переписаного списку Гравіса між підписами 80-ми селянами на 10-у місці стоїть Гришко Грушківський, а далі є Захар і Свистир Шевченки. Можлива річ, поборався з Шевченківною і став писатися Шевченко-Грушківський. І Варфоломій Шевченко теж повідав, що Тарас у школі іменувався Грушківським. Під кінець 20-х років остання назва по книгах церковних зникла.

Батько Григорій Іванович Шевченко – по-вулицьому Грушківський (1781-1825) – родом з с. Кирилівки, мати – Катерина Якимівна Бойко (1783-1823) з с. Морині. Вони були кріпаками магната В. Енгельгардта, якому належали маєтки в різних частинах Російської імперії: нараховувалося близько 160 тис. десятин землі, близько 50 тис. кірпаків, будинки в столицях та безліч коштовностей.

Перші 8 років після одруження батьки жили в Кирилівці в хаті діда Івана. Тут народилися старші сестри Тараса – Катерина (1804-бл. 1848), і Марія (1808-1810). У родині було 13 чоловік. Тому 1810 року Григорій з

Презентації за творчістю Т. Шевченка забезпечують духовну єдність поколінь, виховують повагу до батьків, жінок, людей похилого віку, а картини Шевченка-художника вчать любити навколишній світ.

Біографія Т. Шевченка відкриває студентам відомі або призабуті сторінки життєвого шляху, розширює знання про нього як людину, особистість, поета, художника, гравера, географа, філософа, ерудита.

Під час перегляду відеофільмів відновлюється і вшановується національна пам'ять про митця. Студенти мають змогу сформувати мовну культуру під час перегляду художніх і документальних кінострічок.

Важливим компонентом навчального процесу у вищій школі є контроль знань і вмінь студентів. Для забезпечення перевірки отриманих знань з теми курсу "Історія української літератури першої половини ХІХ ст.: 40–60 рр." розроблений ЕЗНП має вікно контролю. Усього студенти мають змогу пройти 50 тестів, автоматично перевірявши свої знання.

Тестові завдання до курсу

Позначте номер правильної відповіді у квадратнику праворуч

1. Роки життя Т. Шевченка?	☐ 1) 1812 – 1867; ☐ 2) 1838 – 1876; ☐ 3) 1813 – 1847; ☐ 4) 1814 – 1861
2. Як звали матір Т. Шевченка?	☐ 1) Мотри; ☐ 2) Марина; ☐ 3) Олександра; ☐ 4) Катерина.
3. Хто автор монографії «Т. Шевченко-Грушевський. Хроніка його життя»?	☐ 1) О. Конисаї; ☐ 2) В. Шевчук; ☐ 3) Г. Грабович; ☐ 4) О. Забужко.
4. Кого згадає Т. Шевченко у поезії «Мені тринадцятий минало...»?	☐ 1) Олександру Коваленко; ☐ 2) Катерину Пушкову; ☐ 3) Харитину Домоголозову; ☐ 4) Лівкару Полусмакову.
5. Кому належать слова про Т. Шевченка: «...він не буде айбачком чоловіком: з його буде або щось дуже добре, або велике лихове...»?	☐ 1) брату Микиті; ☐ 2) бонізу Тарасу; ☐ 3) матері; ☐ 4) брату Микиті.
6. У якому році Т. Шевченко познайомився з І. Сошенком?	☐ 1) 1840 році; ☐ 2) 1836 році.

Під час використання електронного засобу навчального призначення "Апостол правди і науки" зростає успішність студентів-філологів, оскільки запам'ятовування інформації відбувається таким чином: якщо сприймається лише слухова інформація, то засвоюється 20 % матеріалу; якщо інформація отримується лише за допомогою зору, то запам'ятовується до 30 % матеріалу. За умови

комбінованого поєднання слухового та зорового каналів інформації студент спроможний швидко засвоїти до 60 % отриманої інформації.

Використання мультимедіа сприяє кращому вивченню навчальної інформації на заняттях. Власний досвід створення та використання електронного підручника у процесі вивчення історії української літератури дозволяє визначити фактори, що впливають на ефективність навчально-виховного процесу: зростання впливу виступу на аудиторію, оскільки значний обсяг інформації сприймається зоровими та слуховими рецепторами одночасно; полегшення сприйняття й розуміння поданого матеріалу; запам'ятовування навчального матеріалу на тривалий період; збільшення психологічної вірогідності прийняття правильних висновків, суджень, узагальнень; скорочення часу на розкриття проблеми.

Універсальність комп'ютерних засобів визначається тим, що вони застосовуються як засіб розширення можливостей навчально-виховного процесу в усіх навчальних закладах: від дитячого садка до середньої школи і вишів. Електронний підручник дає можливість використовувати гіпертекст, анімацію, аудіовізуальні матеріали, що створює принципово нові підходи до побудови його структури та змісту, методики його застосування в навчально-виховному процесі. Важливе значення електронних підручників і у тому, що викладач може швидко доповнити чи змінити текстовий або ілюстративний матеріал при виникненні такої необхідності.

Отож, електронний підручник "Апостол правди і науки" поглибить знання з курсу "Історія української літератури першої половини XIX ст.: 40–60-х рр.", тому його використання у вищому навчальному закладі студентами-філологами є доцільним і коректним. Він має велику практичну цінність: не тільки несе фактичну інформацію, забезпечену ілюстративним матеріалом, а й наочно демонструє ті процеси, які неможливо показати при використанні стандартних методів навчання. Окрім всього, студент може скористатися ним самостійно, без допомоги викладача. Електронний підручник "Апостол правди і науки" є основним засобом у формуванні національної самосвідомості студентів, оскільки подаємо життєвий і творчий шлях Т. Шевченка, розкриваємо історико-культурні передумови появи художніх і малярських творів митця в контексті світової культури.

Розуміння та оцінювання ступеня ефективності застосування комп'ютерів у навчальному процесі та оцінка студентами цієї ролі, яку відіграють комп'ютерні програми навчального призначення в оптимізації їх навчально-пізнавальної діяльності, дозволяють стверджувати, що відбувається не ускладнення способу комунікації студента з середовищем навчання, а спрощення.

Опанування інформаційними технологіями варто розглядати як важливий чинник методичної підготовки сучасного викладача-

словесника, який покликаний забезпечувати якісне навчання у вищих навчальних закладах. Упровадження інформаційних технологій крізь призматику електронних засобів навчального призначення у професійну підготовку майбутнього вчителя-словесника та практику вивчення української літератури і мови допоможе краще опанувати конкретними курсами й засвоїти незнану раніше інформацію на достатньо високому рівні. Тому майбутнім дослідникам необхідно працювати над удосконаленням електронних підручників такого типу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Дудка В. Електронний підручник: становлення феномену та проблема типологізації понять / В. Дудка, Л. Дудка // Історія в школах України. – 2009. – № 6. – С. 43–46.
2. Карташова Л. Нові підходи до проектування педагогічних програмних засобів та їх застосування / Карташова Л., Лапінський В. // International Conference "Strategy of Quality in Industry and Education". – Дніпропетровськ: Пороги. – 2005. – С. 287–290.
3. Морев И. Образовательные информационные технологии: учеб. пособ. / И. Морев. – Владивосток: Издательство Дальневосточного университета, 2004. – 162 с.
4. Положення про підготовку навчальних видань та електронних засобів навчального призначення [Текст] / [уклад. В. Т. Горбенко, Г. І. Лоза, І. О. Мікульонок]. – К.: НТУУ "КПІ", 2008. – 48 с.
5. Тур Г. Навчальне електронне видання як сучасний засіб формування математичної культури студентів // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. – Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2013. – С. 277–284.
6. Шарова Т. Електронний підручник з історії української літератури "Тарасовими стежками": [Електронний ресурс] / Шарова Т. М., Шаров С. В. – Мелітополь: МДПУ, 2010. – 1 електрон. опт. диск (CD–ROM).
7. Чернявський О., Жемеров О. Створення власного електронного продукту – сучасний напрям у викладанні шкільної географії. – Режим доступу: <https://www.google.com.ua/search?q=6.+Чернявський+О.%2C+Жемеров>.

Стаття надійшла до редколегії 11.03.15

Шарова Т., Кравченко В.

Использование электронного средства учебного назначения в преподавании курса "История украинской литературы первой половины XIX в.: 40–60 гг."

Стаття посвящена освещению принципов создания ЭСУН "Апостол правды и науки" з курса "История украинской литературы первой половины XIX в.: 40–60 гг."

Ключевые слова: информатизация образования; информационные технологии; электронное средство учебного назначения; история украинской литературы; Т. Шевченко.

Sharova T., Kravchenko V.

The usage of educational electronic means in teaching of "History of Ukrainian literature of the first half of the XIXth century: 40–60 years" course

The article is devoted to principles of EZNP "Apostle of truth and science" of course "History of Ukrainian literature of the first half of the XIX century: 40–60 years".

Key words: informatization of education; information technology; electronic means for educational purposes; history of Ukrainian literature; T. Shevchenko.